

ÅRSMELDING

Rettspolitisk forening 2019

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING	1
2	ADMINISTRASJON	1
2.1	Styret og andre involverte	1
2.2	Økonomi	1
2.3	Medlemmer	3
2.3.1	Antall medlemmer	3
2.3.2	Medlemshåndtering	3
2.4	Markedsføring	4
2.5	Rettspolitisk forening avdeling Bergen	4
2.6	Øvrig administrasjon	5
3	FAGLIG ARBEID OG ARRANGEMENTER.....	5
3.1	Kritisk juss	5
3.2	Årsmøtet.....	5
3.3	Høstseminaret.....	6
3.4	Lansering av Kritisk juss	7
3.5	Rettspolitisk kjepphest.....	7
3.6	Høringsuttalelser	8
3.7	Kritisk juss-bloggen.....	9
4	AVSLUTNING	9

1 Innledning

Rettspolitisk forening ble stiftet i 1974, med formål blant annet om å forsvare og utvikle sentrale rettsstatlige verdier, fremme en kritisk diskusjon av etablerte holdninger og institusjoner på rettslivets område, bevisstgjøre jurister om den samfunnsmessige sammenhengen jussen inngår i, og bedre sosialt svakerestilte gruppers rettslige situasjon. Rettspolitisk forening har i 2019 hatt et høyt aktivitetsnivå, både administrativt og faglig. I kapittel 2 redegjøres det for den administrative aktiviteten. Den faglige aktiviteten redegjøres for i kapittel 3.

2 Administrasjon

2.1 Styret og andre involverte

Styret har fra den 09.04.2019 bestått av Erik Rustad Markussen, Hanne Hareide Skårberg, Embla Helle Nerland, Kristiane Bugge Dugstad, Kari Malene Jørgensen, Hannah Kvamsdal, Veronika Wiese, Anette Holtane Bergland, Anela Ferati, Rita Paramalingam, Ingrid Lie og Tonje Lilaas Larsen.

Tonje ble valgt som leder på årsmøtet, og styret valgte Embla som nestleder. Styrets oppgaver har vært fordelt utover på styremedlemmene. Anela har hatt ansvaret for foreningas økonomi. Hanne har fungert som sekretær, og Veronika har hatt ansvaret for medlemshåndtering. Erik har hatt ansvaret for markedsføring på sosiale medier, og Kari, Hannah og Ingrid har hatt ansvaret for lansering av Kritisk juss. Anette har hatt ansvaret for høringer og nettsiden, og Hannah har hatt ansvaret for Kritisk juss-bloggen. Erik og Tonje har hatt ansvaret for Rettspolitisk kjepphest.

For øvrig har redaktør Hadi Strømmen Lile møtt på flere styremøter på vegne av Kritisk juss, og Ida Tønnessen og Jonathan Leifsson de Lange på vegne av Jussbuss. Også påtroppende redaktør Henriette Tøssebro har vært tilstede på et styremøte.

Høstseminaret ble arrangert av en egen komité som bestod av Embla fra styret, samt følgende eksterne bidragsytere: Bjørn Olav Gardsteig Larsen, Louise Sandaker Hannon, Gjertrud Bøhn Mageli, Christian Prestholdt Selen og Astrid Brenne Brunæs.

2.2 Økonomi

Rettspolitisk forening har gått i underskudd i 2019. Foreningas midler på bok har dermed gått ned fra 2018 til 2019. Dette skyldes at foreninga har fått mindre ekstern støtte enn tidligere. I perioden 2014 til 2018 har foreninga fått mellom 75 000 kr. og 120 000 kr. i støtte fra Bergesenstiftelsen årlig. I 2019 fikk foreninga avslag på flere søknader om støtte fra nevnte stiftelse. Med unntak av prosjektstøtte til høstseminaret, fikk vi i tillegg avslag fra samtlige andre

stiftelser vi søkte hos. Fraværet av ekstern støtte førte til et betydelig kutt i foreningas inntekter, slik at foreninga gikk med underskudd i 2019.

Underskuddet beløper seg til 94 852 kroner. Styret vedtok på et ekstraordinært styremøte 7. september 2019 at foreninga skulle videreføre driften til tross for at dette ville medføre et underskudd, ettersom den økonomiske balansen er god. Rettspolitisk forening har fortsatt en trygg økonomi. Etter regnskapsåret 2019 er balansen på 496 894 kroner.

Utgivelse av Kritisk juss utgjorde den største delen av foreningas utgifter i 2019. På tross av manglende finansiell støtte valgte styret å gi ut tidsskriftet som vanlig. Etter overgangen fra Fagbokforlaget til Universitetsforlaget administreres økonomien slik at Universitetsforlaget har ansvar for økonomien knyttet til utgivelsen av Kritisk juss. Foreninga er likevel ansvarlig overfor Universitetsforlaget for å skaffe tilstrekkelige midler til utgivelsen av tidsskriftet. Regnskapet for Kritisk juss føres av forlaget. For utgivelse av Kritisk juss i 2019 påløp 207 624 kroner.

Foreninga har i tillegg utgifter til fagarrangementer og små driftsutgifter. I 2019 ble det blant annet brukt midler på å arrangere årsmøte, lanseringsarrangementer for utgivelse av Kritisk juss, og første utgave av arrangementet Rettspolitisk kjepphest.

Det årlige høstseminaret ble støttet av Lovsamlingsfondet, Stiftelsen Fritt ord og Advokatforeningen, med til sammen 50 000 kroner.

Foreningas arbeid finansieres ellers av medlemsinntekter. Disse har vært stabile. Styret har arbeidet med å få inn medlemskontingent fra medlemmer som ikke har betalt, og det ble avholdt et dugnadsmøte i forbindelse med dette.

Økonomiansvarlig og styreleder har et overordnet ansvar for foreningas økonomi. Styret har i perioden samarbeidet med Maud Hol ved Universitetsforlaget og Hadi Strøm Lile og Henriette N. Tøssebro fra redaksjonen om de økonomiske rammene for Kritisk juss.

Anders Brosveet ved Advokatfirmaet Elden DA er regnskapsfører for Rettspolitisk forening. I tillegg har styret fått hjelp av Nils Jørgen Holter og Kjersti Fåsetbru fra samme firma.

2.3 Medlemmer

2.3.1 Antall medlemmer

Samlet har foreninga 311 medlemmer pr 03.03.20. Disse er fordelt slik:

	xx.03.18	06.03.19	03.03.20
Antall medlemmer	303	306	311
- hvorav ordinære	196	206	231
- hvorav studenter/pensjonister	99	90	70
- hvorav institusjoner	8	9	9
- hvorav giver		1	1
Sum medlemmer	303	306	311

Rettspolitisk forening hadde en stabil økning i medlems- og abonnentsmasse fra 2013-2016. Fra og med 2017 hadde vi ikke lenger anledning til å ha abonnenter, som følge av at Kritisk juss ligger åpent tilgjengelig på idunn.no. Vi hadde derfor en reduksjon i antall medlemmer fra 2016 til 2018. Siden 2018 har vi hatt et stabilt nivå hva gjelder antall medlemmer. Medlemstallet er også stabilt så langt i 2020.

Økningen i antall ordinære medlemmer skyldes at studenter har fullført studier og fått status som ordinære medlemmer istedenfor studenter. Vi antar at det er et potensiale for å rekruttere nye studentmedlemmer.

2.3.2 Medlemshåndtering

I 2019 og 2020 har vi fremdeles benyttet oss av medlemshåndteringssystemet Zubarus. Vi er svært fornøyde med oppfølgingen, og vil fortsette å bruke dette systemet. Vi har god oversikt over våre medlemmer, og kan tilby løsninger som avtalegiro, betaling via vipps, SMS-utsendelser og andre nødvendige servicetilbud.

Veronika i styret har hatt ansvaret for kommunikasjon med Zubarus, og for oppfølging av medlemmene. Ansvaret innebærer å gjennomføre adresseendringer, registrere innmeldinger og utmeldinger, fakturering og utsendelse av betalingspåminnelser.

I november 2019 ble det gjennomført en vervekampanje på sosiale medier og i nyhetsbrev utsendt på e-post, for å få flere medlemmer og nåværende medlemmer til å betale medlemskontingenten. Medlemmer som ikke har betalt kontingenten siden 2017 har blitt meldt ut av foreningen ved utgangen av 2019.

Det har blitt sendt ut ytterligere to nyhetsbrev for å informere medlemmene om arrangementer i regi av Rettspolitisk forening og andre oppdateringer av relevans. Videre har Embla utarbeidet en personvernerklæring som deles med nye medlemmer, og som ligger tilgjengelig på nettsiden.

2.4 Markedsføring

Rettspolitisk forening har både en nettside og en blogg, men det er sosiale medier som primært brukes for markedsføring. I 2019 vedtok styret til Rettspolitisk forening en egen strategi for bruk av sosiale medier. Strategien knesetter formål og prinsipper for hvordan de forskjellige plattformene skal brukes. I 2019 har foreninga primært benyttet plattformene Facebook og Twitter. Markedsføringen har hovedsakelig gått ut på deling av foreningas arrangementer, promotering av Kritisk juss, både gamle og nye artikler, deling av høringsvar, og deling av andre rettspolitiske artikler og lignende med relevans for foreningas formål og virke.

1. januar 2019: 2025. 1. januar 2020 hadde siden 2158 likerklipp. Dette er en økning fra 1. januar 2019, hvor tallet var 2025. Per 15. mars 2020 har siden 2194 likerklipp.

Per 15. mars 2020 har Twitter-siden til Rettspolitisk forening 588 følgere, og til sammen 552 tweets.

Foreninga opplever en økning i antall likerklipp og følgere når det postes informasjon om rettspolitiske arrangementer. Dette var særlig synlig i forbindelse med arrangement av Rettspolitisk kjepphest.

I 2019 har styret også deltatt på foreningsdagen til Juridisk fakultet, for å synliggjøre foreninga blant studenter. I tillegg har styret aktivt markedsført foreningens arbeid på forskjellige arrangementer, herunder høstseminaret, lanseringsarrangement og Rettspolitisk kjepphest.

2.5 Rettspolitisk forening avdeling Bergen

I 2016 opprettet en gruppe engasjerte jurister og studenter i Bergen en underavdeling til Rettspolitisk forening. Styret har løpende kontakt med styret i Rettspolitisk forening Bergen. I 2019 har underavdelingen i Bergen ikke hatt noen aktiviteter. Det jobbes med å få på plass et styre som kan drive avdelingen videre.

2.6 Øvrig administrasjon

Styret har hatt møter den første tirsdagen hver måned, med unntak av juli måned. Deltakelse på styremøtene er en viktig forutsetning for samarbeid og ansvarsfordeling. I tillegg har det blant annet vært avholdt egne møter om høstseminaret, lanseringsarrangementer, høringsmøter og Rettspolitisk kjepphest. Ut over dette kommuniserer styret primært via e-post. Styret bruker en felles e-postliste til å koordinere arbeidet og holde kontakt.

3 Faglig arbeid og arrangementer

3.1 Kritisk juss

Rettspolitisk forening besluttet i 2019 at Kritisk juss skulle få en ny redaktør. Hadi Strømmen Lile har vært redaktør siden 2014, og har loset tidsskriftet trygt gjennom overgangen fra utgivelse på papir til åpen tilgjengelighet på nett. Foreninga takker Hadi for innsatsen gjennom seks år. Fra 2020 tiltrer Henriette N. Tøssebro som ny redaktør. Henriette har flere spennende planer for tidsskriftet, og styret gleder seg til å samarbeide med henne.

I tillegg til ny redaktør, har Agnes Andenæs tiltrådt som ny redaksjonssekretær.

Redaksjonen avgir en egen årsmelding for Kritisk juss, hvor du kan lese mer om arbeidet i redaksjonen og om de tre heftene som ble utgitt i 2019.

3.2 Årsmøtet

I forbindelse med årsmøtet 09.04.2019 avholdt Rettspolitisk forening et arrangement om regjeringens forslag til endringer i abortloven, som foreninga nylig hadde levert en høringsuttalelse om. Forslaget, som var akkompagnert av Kjell Ingolf Ropstads (Krf) uttalelse, «hvis du klarer å bære frem ett barn, så klarer du to!», vekket stor debatt i fagmiljøer.

Styremedlem Hanne Hareide Skårberg holdt en innledning om regjeringens endringsforslag i pecha kucha-format. Deretter holdt gynekolog og professor i samfunnsmedisin og global helse, Johanne Sundby, et interessant foredrag om abort. Som lege i både Norge og andre land, og som tidligere medlem i abortnemda, hadde Sundby en erfaringsbasert tilnærming til temaet. Sundby er motstander av abortnemdene, og mener nemdene bidrar til at kvinnene må stakkarsliggjøre seg selv. Hun tok til orde for at man i stedet burde møte kvinnene med informasjon og dialog.

Arrangementet ble en fin arena for diskusjon om rettslig regulering av et svært aktuelt politisk tema. Etter foredraget ble den formelle delen av årsmøtet gjennomført.

3.3 Høstseminaret

Hver høst arrangerer Rettspolitisk forening et seminar om aktuelle rettspolitiske problemstillinger. Høstseminaret for 2018 fant sted fredag 25. til søndag 27. oktober, og ble for femte år på rad avholdt på Bardøla Høyfjellshotell på Geilo.

Årets tema var forholdet mellom juss og medier, med fokus på omtale av straffesaker. Både jurister og journalister var invitert for å belyse temaet, og programmet vekslet mellom faglige innlegg og panelsamtaler der både innleiderne og publikum deltok. Rundt 70 personer deltok på seminaret.

Fredag

- *Sosialt program med quiz*

Lørdag

- *Et rettssosiologisk blikk på uskyldspresumsjonen.* Ved Hans Petter Graver, professor ved Universitetet i Oslo, Juridisk fakultet.
- *Hvorfor skal journalister blande seg i politiets arbeid?* Ved Øystein Milli, krimjournalist og true crime-skaper.
- *Får vi bedre rettssikkerhet med true crime?* Ved Merete Smith, generalsekretær i den norske Advokatforeningen.
- *Straffesaker som underholdning? Påtalemyndighetens syn på true crime.* Ved Lars Erik Alfheim, Oslo Statsadvokatembete
- *Panelsamtale med Øystein Milli, Merete Smith og Lars Erik Alfheim: Hva kan true crime bidra med?* Ledet av Hans Petter Graver
- *Regler og etikk for jurister i møte med media.* Ved Merete Smith
- *Hvordan forholder aktørene i rettsystemet seg til mediene?* Innledende ord fra advokat John Christian Elden, tidligere bistandsadvokat Siv Hallgren og statsadvokat Lars Erik Alfheim, etterfulgt av en panelsamtale om samspillet mellom juss og medier. Ledet av Tonje Lilaas Larsen, leder i Rettspolitisk forening
- *Gjenopptakelse i en bølge av true crime.* Ved Siv Hallgren, leder av Gjenopptakelseskommissjonen.

Søndag

- *Redaktørens perspektiv og redaktøransvaret ved omtale av straffesaker.* Ved Reidun Kjelling Nybø, assisterende generalsekretær i Redaktørforeningen
- *Pressefriheten og uskyldspresumsjonen i rettspraksis.* Ved Jon Wessel-Aas, advokat og ytringsfrihetsekspert

- *Å kombinere juridisk og journalistisk kompetanse – er det et behov for dette i media?* Ved Ådne Husby Sandnes, jusstudent og journalist i VGs krimavdeling
- *Avsluttende debatt – Hvordan snakker vi om straffesaker i media?* Ved Nybø, Wessel-Aas og Sandnes, ledet av Erik Rustad Markussen, styremedlem i Rettspolitisk forening

I seminaret ble det lagt til rette for dialog og diskusjon mellom panel og øvrige deltakere. Rettspolitisk forening opplevde at seminaret vekket både engasjement og interesse for temaet, og at deltakerne og innleiderne lærte mye om dette. Vi var også godt fornøyde med å ha fått tak i svært kompetente og engasjerte innledere som kunne bidra med ulike perspektiver. Flere av innleiderne deltok med flere innledninger, noe vi opplevde som effektivt og givende. Foreninga fikk gode tilbakemeldinger i etterkant av seminaret.

3.4 Lansering av Kritisk juss

Rettspolitisk forening avholder lanseringsarrangementer i forbindelse med utgivelser av Kritisk Juss. I 2019 har Rettspolitisk forening avholdt to lanseringsarrangementer. Det første arrangementet ble avholdt 29. januar på Skatten på Tøyen, og var en lansering av Kritisk juss 02/2018, der Marianne Bahun, Pål Friis og Terje Mesel hadde skrevet artikkelen «Pasientautonomi – en rettighet med moralske implikasjoner». Marianne Bahun er jurist og førsteamanuensis i velferdsrett ved UiA, og har en doktorgrad i helserett og medisinsk etikk fra UiO. Hun presenterte artikkelen og det ble gode diskusjoner mellom publikum og Bahun om pasientautonomi, og hvilke moralske implikasjoner pasientens rett til å nekte medisinsk behandling kan medføre.

Det andre arrangementet var en lansering av Kritisk juss 01/2019. Lanseringsarrangementet fant sted på Frokostkjelleren 28. august 2019, og det ble tatt utgangspunkt i artikkelen «Fremmedkrigere og terror», skrevet av førsteamanuensis Lars Gule. Gule presenterte artikkelen, og fikk kommentarer fra rettssosiolog Rune Ellefsen og jurist Sofie Høgestøl. Politifullmektig Sverre Olav Trovik var ordstyrer. Det ble servert pizza til både deltakere og oppmøtte. Lanseringsarrangementet ble en stor suksess og med ca. 80 personer i publikum.

3.5 Rettspolitisk kjepphest

Onsdag 6. november avholdt Rettspolitisk forening for første gang arrangementet Rettspolitisk kjepphest. Syv engasjerte jurister og jusstudenter ble gitt fem minutter hver til å presentere sine rettspolitiske kampsaker. Arrangementet ble avholdt på Skatten på Tøyen. Formålet med arrangementet var å senke terskelen for rettspolitisk debatt, og skape rettspolitisk engasjement blant jurister og jusstudenter.

Følgende innledere presenterte sine rettspolitiske kjepphester: Ida Tønnessen (daglig leder Jussbuss), Frøydis Patursson (daglig leder JURK), Kjetil Kolsrud (redaktør Rett24.no), Frode

Sulland (advokat og forsvarer), Juni Solbrække (advokatfullmektig), Vilde Jalleni Tennfjord (jurist) og Jon Wessel-Aas (advokat).

Etter innleggene ble det åpnet for korte replikker fra publikum, som innledeerne deretter fikk svare på. Omtrent 100 publikummere møtte opp, og flere deltok i diskusjonen. Styret er fornøyd med formatet, og har fått veldig positive tilbakemeldinger fra både innledere og publikum. Det vil avholdes flere utgaver av Rettspolitisk kjepphest i 2020.

3.6 Høringsuttalelser

Rettspolitisk forening har gjennomført mye høringsarbeid i 2019. Styret har forsøkt å inkludere flere av foreningas medlemmer i dette arbeidet, både for å kunne opprettholde et høyt aktivitetsnivå, og for å tilby en rettspolitisk aktivitet til medlemmer som ønsker det. I den forbindelse arrangerte vi et åpent høringsmøte om forslaget til ny forvaltningslov. Tre jusstudenter som ikke er med i styret var med på å skrive høringsuttalelsen, i tillegg til at flere fra styret bidro.

Foreninga avga i 2019 22 høringsuttalelser. Vi skrev både selvstendige høringsuttalelser og stilte oss bak uttalelser skrevet av andre organisasjoner. Høringsuttalelsene har omhandlet følgende forslag, utredninger og rapporter:

- Bruk av DNA-testing i utlendingssaker
- Endringer i abortloven
- Utredning av det strafferettslige diskrimineringsvernet
- Endringer i vergemålsloven
- Hjemmel for botidskrav for ansettelse i skoler og barnehage
- Advokatforeningens anmodning om å stadfeste Regler for god advokatskikk punkt 1.4 som en del av Advokatforskriften.
- Endringer i reglene for uføretrygd mv.
- Lov om offentlige organers ansvar for bruk av tolk mv. (tolkeloven)
- Ny forskrift om pass og nasjonalt ID-kort
- Ny barnevernslov
- Innstramminger i utvisningsreglene i utlendingsloven mv.
- Bruk av automatiserte avgjørelser etter statsborgerloven og statsborgerforskriften, og behandling av personopplysninger
- Bruk av bruk av automatiserte avgjørelser etter utlendingsforskriften, innhenting av opplysninger fra andre offentlige myndigheter m.m.
- Hjemmel for å utstyre tolltjenestepersonell med pepperspray som selvforsvarsmiddel
- Endringer i straffegjennomføringsloven om bruk av spyttette, pust- og bevegelses-sensor i fengselsceller mv.
- Utvidet bruk av biometri i utlendingssaker

- Politiattest for personer som er i kontakt med mindreårige
- Ny forvaltningslov
- Oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel
- Integreringsloven og forslag til endringer i statsborgerloven
- Høring om opprettelse av et eget eldeombud
- Endringer i sosialtjenesteloven – vilkår om språkopplæring ved mottak av sosialstønad

Høringsuttalelsene kan leses i sin helhet på vår hjemmeside, www.rpf.no.

3.7 Kritisk juss-bloggen

Kritisk juss-bloggen ble opprettet av foreningas styre i 2015 med det formål å gi medlemmer i foreninga og andre personer en arena for å ytre sine meninger om juss og politikk. Bloggen kan leses på kritiskjussblogg.wordpress.com.

I 2019 er det publisert 14 innlegg på bloggen. Innleggene er skrevet av både styremedlemmer i Rettspolitisk forening og eksterne bidragsyttere. Innleggene har tatt opp mange ulike temaer; ruspolitikk, kriminalomsorg, soningskøer, abortrettigheter og språkets rolle i avhør.

I 2019 hadde bloggen totalt 6660 sidevisninger. Tallet viser en oppgang fra året før, hvor bloggen hadde 4970 sidevisninger. Økningen kan ses i sammenheng med at det ble publisert to flere innlegg i 2019 enn året før, og at innleggene har blitt delt hyppigere på foreningas plattformer i sosiale medier. Bloggen har hatt liten nedgang i antall lesere; 2827 unike lesere, mot 2863 året før. Det er med andre ord potensiale for nå ut til nye lesere.

Vi ønsker fortsatt at terskelen for å få publisert en mening på bloggen skal være lav. Interesserte som sitter inne med tanker om det som skjer i jussens og politikens verden, oppfordres til å bidra med innlegg ved å sende en henvendelse til blogg@rpf.no.

4 Avslutning

Rettspolitisk forening står som stolt utgiver av Kritisk juss, og har brukt mye av 2019 på å legge til rette for at Kritisk juss fortsatt skal være et solid, kritisk bidrag i den juridiske debatten. I tillegg har foreninga lagt ned en betydelig innsats for å øke foreningas synlighet. Dette har vært gjort ved økt aktivitet på sosiale medier og ved å arrangere og promotere gode arrangementer. Det store oppmøtet på lanseringsarrangementet og Rettspolitisk kjepphest viser at vi har lyktes med det. Styret vil fortsette dette arbeidet i 2020, og legge til rette for at Kritisk juss får en god oppstart med ny redaktør.